

VARAKATU'L-HİNNÂ* ,**

Çeviren

İbrahim USTA***

Eski zamanda, Varakatu'l-Hinnâ isminde, annesi ölmüş kızıyla beraber yaşayan bir adam vardı. Bu adam daha sonra Kirâm isminde kızı olan dul bir kadınla evlenir. Varaka, boylu poslu, güzel yüzlü, ağır başlı ve karakterli bir kız olmasına karşın üvey kız kardeşi Kirâm, kısa boylu, çirkin yüzlü, açgözlü, düşüncesiz ve kaba biriydi. Babanın her iki kıza bakışı eşit olup, babalık şefkatini aralarında öz kızlarıymış gibi taksim eder, birini diğerinden üstün tutmaz ve ev işlerini de aralarında eşit bir şekilde paylaştırmaya çalışırdı. Varaka'nın koyunları gütmeye görevini üstlendiği günde; Kirâm da yemek pişirme, süpürme ve elbiseleri yıkama gibi ev işleri görevini üstlenirdi. Ertesi gün görev değişiminde Kirâm, koyunları gütmeye üstlenir ve Varaka'da de ev işleri görevini üstlenerek onun yerini alırdı. Ancak Varaka'nın güzelliği, güzel ahlakı ve karakterinden ötürü, Kirâm'ın annesinin içini yiyen kıskançlığı onu, Kirâm'ın yükünü hafifletmek için Kirâm'ı Varaka'dan üstün tutmaya ve ev işlerini ona yüklemeye sevk eder. Varaka ve Kirâm her biri sabah erkenden kahvaltılarını alıp koyun gütmeye yerine çıkıp gitmeyi kendilerine âdet edinmişlerdi. O yerde de tek başına yaşayan ve kulübesinde hiç kimsenin kendisini ziyaret etmediği yaşlı bir kadın ikamet ediyordu. Varakatu'l-Hinnâ, kulübesine yakın olan ağacın altında inzivaya çekilmiş olan yaşlı kadını her gördüğünde ona selam vererek yaklaşır, içinde kahvaltılık olan bohçasının bağını çözerek ondan bir parça koparır ve ona takdim ederek: “*Ey ninem! Şu benim kahvaltımdan ye*” dediğinde, yaşlı kadın Varaka'ya: “*Allah, aklının üstünde sana akıl versin*” diye dua ederdi

Yaşlı kadın, ağarmış saçları kaşındığında Varakatu'l-Hinnâ'yı çağırıp: “*Bitler başımı yedi. Onlardan kurtulmak için bana yardım et*” derdi. Varaka saygılı bir şekilde:

* Ali Muhammed Abduh, *Hikâyât ve Esâtîr Yemeniyye*, Dâru'l-avde/Dâru'l-keleme, Beyrut-Sana, 1978, ss. 43-52.

** Dilimize Külkedisi (Sindirella) ismiyle çevrilmiş olup, Fransız yazar Charles Perrault'a (1628-1703) ait olduğu iddia edilen bu eser; hikâyenin 9. yüzyıldan kalma bir Çin masalı veya 11. yüzyılda ortaya çıkmış Binbir Gece Masallarında geçiyor olması, ayrıca bu hikâyeyi Arapça neşreden Dr. Ali Muhammed Abduh'nun bu hikâyenin İslam öncesi dönem geleneksel Yemen hikâyelerinden birisinin olduğunu söylemesi sebebiyle, hikâyeyi Fransızlara ait bir eser olmaktan çıkarmaktadır. Ayrıca her iki hikâyede çok fazla ortak nokta bulunması da bu iddiayı güçlendirmektedir. Örnek vermek gerekirse: annesinin ölmesi sebebiyle babasının kendisine üvey anne getirmesi, bu üvey annenin başka bir kızının daha olması, üvey anne ve kardeşin bu kıza sürekli köle gibi çalıştırmaları, onun güzelliğini kıskanmaları, çok güzel olduğu kadar mülayim, iyiliksever ve mütevazı olması, O'nu bölgelerinde yapılacak olan festivale gitmekten alıkoymaya çalışmaları, cin-peri kadının ona yardımcı neticesinde festivale katılabilmesi, prensle tanışması, festivalde ayakkabısını düşürmesi, festivalde belirli bir müddet kalmasına izin verilmesi, prensin bu ayakkabı vasıtasıyla onu aramaya çıkması, prensin uzun uğraşları sonrasında O'nu bularak evlenmesi ve mutlu bir hayat sürmesi gibi birçok konuda hem *Külkedisi (Sindirella)* hem de *Varakatu'l-Hinnâ* isimli öykülerde aynı olayların vuku bulması, Charles Perrault'nun intihal yapmış olma şüphesini kuvvetlendirmektedir -çev.

*** Yrd. Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, iusta@bingol.edu.tr.

“Hayvanları sürüp otlatıncaya kadar beni bekle, sonra başındaki bitleri aramak için döneceğim” diye cevap verince, yaşlı kadın emin bir şekilde Varaka’ya: “Kendini yorma kızım, otur ve de ki: Otlanın ve yaklaşın. Hayvanlar kendi başına otlayıp doyduktan sonra, sen onları arama zahmetine düşmeden yakınında bulacaksınız” diyordu.

Varakatu'l-Hinnâ, başını eğmiş olan yaşlı kadının yanına oturur, parmaklarıyla beyaz saçlarını çevirmeye başlayarak bitleri aramaya başlar. Bitlere her rastladığında parmaklarıyla çekip alırken kadına bakarak: “*Bunlar annemin bitleri gibidir. “Bu bitler Annemin bitleri boyutundadırlar”* diyordu. Bunları duyan yaşlı kadın ona şöyle dua ederdi: “*Allah, aklının üstünde sana akıl versin*”. Yaşlı kadının her talebine karşı Varaka, bitleri arama işlemine, dönüş vakti gelene kadar devam ederdi. Derken koyunlar kendi başına karınları dolmuş zorla yürüyecek şekilde ona doğru gelmişlerdi.

Kirâm ise, yaşlı kadının oturduğu yere yakın oturmaktan kaçınmayı kendine âdet edinmişti. Yemek yemeye başlayan Kirâm’ı gören yaşlı kadın: “*Ey Kirâm! Açım, kahvaltından bana da ver*” dediğinde, Kirâm onu duymazdan gelerek yüzüne şöyle haykırıyordu: “*Kahvaltım ne kadar ki? Sana ne verebilirim ki? Hey Allah’ım! O (ancak) bana yeter. Yoksa senin yüzünden açlıktan ölmemi mi istersin?*” Yaşlı Kadın: “*Allah çılgınlığının üstünde sana çılgınlık versin*”.

Bitler yaşlı kadının başını yediğinde, Varaka’nın yaptığı gibi- onu bitlerden kurtarmak için Kirâm’dan yardım isteyerek: “*Ey Kirâm! Bitler başımı yedi... Onları aramak için bana yardımcı ol*” dediğinde; Kirâm, kibirli bir edayla: “*Ben buraya hayvanları gütmeye geldim, başını yiyen bitleri aramak için değil*” diye karşılık verir. Ancak ısrırınca başının kaşıntısına tahammül edemeyen yaşlı kadın, ısrarına devam edince, istemeyerek de olsa Kirâm, yaşlıyı başının bitlerinden kurtarma işine girişmeği kabul eder. Yaşlı kadın da, Kirâm’dan hayvan işini dert etmemesini isteyerek ona: *Koyunların için korkma -açlık ve uzaklık- söyle ve meraya doğru sür*” diyordu. Kirâm böyle söyler ve başını eğmiş olan yaşlı kadının yanında oturarak beyaz saçları arasında bitleri aramaya başlar. Kirâm bitlere her rastladığında onları parmaklarıyla durdurur ve: “*Aman Allah’ım! Ne kadar da büyük! Yılan kadar. Aman Allah’ım! Ne kadar çirkin akrebe benziyor*” diye bağıırıyordu. Söylediklerini duyan yaşlı kadın şöyle karşılık veriyordu: “*Allah çılgınlığını artırsın*”. Kirâm, yaşlı kadının ısrarına karşı başındaki bitleri arama işlemine, eve dönüş vakti gelene kadar devam ederdi. Derken meradan uzaklaşmış koyunları, oradan oraya saatlerce arar, karınları boş olarak bulur ve onları alıp eve dönerdi.

Günlerin birinde Varaka koyunlarıyla beraber eve dönmeye hazırlanırken, yaşlı kadın ona seslenir ve parmaklarıyla tepenin arkasını işaret ederek şöyle sesleniyordu: “*Ey kızım! Oraya git. Orada içi su dolu üç havuz bulacaksınız. Birinci havuz bir işarette bulunarak onunla yıkanmanı isteyecektir fakat ona boyun eğme. İkinci havuz durgun bir su olup onda yıkanman için bir işarette bulunmayacaktır fakat onunla yıkan. Varaka, yaşlı kadının işaret ettiği yere yönelerek işarette bulunan birinci havuzda*

yıkanmaktan sakınarak, durgun bulduğu ikinci havuza elbiseleriyle beraber atlar ve suyuyla yıkanır. Sudan çıktığında vücudunun her tarafının altın ve mücevherat ile kaplı olduğunu, elbiselerine yapışanların yaptığı ağırlıktan ötürü yürümekte zorlandığını görür. Varaka, önünde koyunlar yavaş yavaş yol alırken eve doğru yürümeye devam eder. Eve yaklaştığında yüksek sesle babasına seslenir: “Ey baba”! Babası ve üvey annesi çağrısını duymak için pencereden dışarıya uzanıp seslenmesinin nedenini sorunca, Varaka: “*Deve-develer, alıcı ve taşıyıcıyı ile beni karşılayın*” diye cevap verir. Babası duyma zayıflığından ne demek istediğini anlayamayınca, eşine dönüp Varaka’nın ne demek istediğini sorar. Eşi, beni makas, ok, tahta parçası ve sopa ile karşılayın diyor. Ancak baba kızının çağrısına ikinci defa kulak verince şöyle dediğini anlar; “*Deve-develer, alıcı ve taşıyıcıyı ile beni karşılayın*”.

Babası, kızının elbiselerine asılı hazine taşıdığını görünce, aceleyle eşini bırakıp Varaka’nın taşıdığı serveti alacak olan alıcı ve taşıyıcıyı aramaya giderken sevinç içerisinde hayvanların karınlarının dolu olduğunu görür. Diğer gün Kirâm eve dönmeye hazırlanırken, yaşlı kadın ona üç havuzlu yere gitmesini ister ve parmaklarıyla tümseğın olduğu yeri işaret ederek şöyle der: “Şu tümseğın arkasındaki yere git. Orada içi su dolu üç havuz bulacaksın. Birinci havuz bir işaretle bulunarak onunla yıkanmanı isteyince, hemen ortasına atla ve suyuyla yıkan. Kirâm, yaşlı kadının ona söylediği şekilde, ona işaret eden birinci havuzun ortasına elbiseleriyle birlikte atlayıp yıkanır. Havuzdan çıkınca vücudunu ağırlaştıran yılan ve akreplerin ona yapıştığını ve onlardan kurtulmaya gücünün yetmeyeceğini görünce eve doğru-önünde koyunlar karınları boş olarak yol alırken- korku içinde sürüklenerek adımlarını atmaya başlar. Eve yaklaşınca üvey babasına “Vah Baba” diye seslenir. Üvey baba ve annesi bu çağrıyı anlamak için kafalarını camdan dışarı uzattıklarında şöyle dediğini duydular: “Beni makas, ok, tahta parçası ve sopa ile karşılayın”. Sesi anlaşılmadığı için karısı, Kirâm’ın ne demek istediğini kocasına sorunca, kocası şöyle karşılık verir: “Deve-develer, alıcı ve taşıyıcıyı ile beni karşılayın” diyor. Ancak baba üvey kızının çağrısına ikinci defa kulak verince şöyle dediğini anlar; “Beni, makas, ok, tahta parçası ve sopa ile karşılayın. Babası acele bir şekilde Kirâm’ı boğulmaktan kurtarıp, akrep ve yılanlara vurup öldürmek için makas, ok, tahta parçası ve sopa almaya ve açlıktan karınları sırtlarına yapışmış hayvanları görünce aklını karıştıran bu durumu anlamaya çalışır.

Günlerden bir gün, aralarında sultanın oğlunun başmisafir olarak teşrif ettiği, tüm kasaba halkının da davet edildiği büyük bir düğün olur. Varaka’nın bu düğüne gitmesini kıskanan Kirâm’ın Annesi, Varaka’nın güzelliğinin, kızı Kirâm’ın güzelliğini bastırıp sultanın oğlunun bundan kesin olarak etkileneceğine ve ilk bakışta ona tutulacağına, belki ileride Varaka’yla evlenmek isteyeceğine, bunun olmaması için Varaka’nın bu düğüne gitmesini engellenmek ister. Kirâm’ın annesi, Varaka’nın bu düğüne gelmemesi için bir hileye başvurur. Bunun için pirinç, buğday, arpa ve mercimekten oluşan tahılları büyük bir tencerenin içinde birbirine karıştırmış olarak Varaka’nın önüne koyan üvey anne ona şöyle der: “*Senden bu tahıl çeşitlerini*

temizleyip ayıklamamı, ayrı ayrı öğütmeni, sonra her türden öğütüleni ayrı özel kaplara koymamı, bunu bitirince evi baştan aşağı süpürmeni istiyorum. Buna itiraz etmeyen Varaka, ancak bu görevin düğün şenliğine katılmasından sonrasına ertelenmesini umut edip, üvey anneye yalvarıp şöyle ricada bulunur: “*Ey Anne! Allah günahlarımı örtsün. Bırakın sizinle beraber düğün şenliğine geleyim, daha sonra her isteğini yaparım*”.

Ancak bu düğünde olmasını engellemeyi amaçlayan üvey anne, Varaka’yı azarlayarak: “Çok işin var kızım. Bitirirsen peşinden bize katılırsın” diyordu. Varaka, yengesine dönüp yalvararak, bu işe girişmesini düğün sonrasına ertelenmesini isteyerek ricada bulunur. Fakat Varaka’nın yalvarışına kalbi yumuşamayan üvey anne, yüzüne bağırıp çağırarak kesin bir dille aralarındaki konuşmayı sonlandırır: “Sana ilk olarak kalk işine giriş dedim”.

Üvey anne, kızı Kirâm’a en güzel elbiselerini giydirmiş, en güzel takılarla süslemiş bir hâlde, sultanın oğlunun dikkatini çekebilme umudu ile düğüne doğru yola çıktılar. Varaka onların arkasından sadece gözyaşı akıtabiliyordu.

Varaka bu hâlde iken, birden merada ikamet eden yaşlı kadın ortaya çıkarak: “Niçin düğün şenliğine gitmiyorsun kızım? Köyün bütün çocuk ve kadınları düğünde toplanacaklar” diye sorar. Varaka, yaşlı kadına doğru başını kaldırıp parmaklarıyla, iç içe girmiş tahıl çeşitlerinin olduğu kabı işaret ederek üzüntüyle cevap veriyordu: “*Ey nineciğim! Üvey anne, bu tahıl çeşitlerini ayıklamamı, ayrı ayrı öğütmemi, sonra her türden öğütüleni ayrı özel kaplarda muhafaza etmemi emrettiği, bundan ziyade evi baştan aşağı süpürmemi istediği hâlde bu nasıl olabilir*”? Varaka’nın söylediklerine gülümseyen yaşlı kadın, “*Endişelenme kızım. Acele kalk, yıkan, süslen ve tüm genç kızlar gibi düğüne git. Ben, üvey annenin senden istediği her şeyi en kısa zamanda yapacağıma kefilim*” diyen yaşlı kadın, yanındaki sandığa elini uzatır ve içinden ipekli elbiseleri, altın ve elmastan kemer ve tacı ve benzeri olmayan beyaz ayakkabıyı Varaka’ya takdim ettikten sonra, muhteşem elbiselerini giymesine, takılarıyla süslenmesine ve saçını taramasına yardımcı olur. Daha sonra ona: “*Tek başına düğün evine gittikten hemen sonra sahnede dans esnasında hiç kimseye bakmadan dans et ve yorulduğuna kanaat getirdiğinde hızlı bir şekilde eve dön, anlaşıldı mı*” diye tavsiyede bulunur. Adeta sevincinden uçarcasına ona: “*Anlaşıldı nineciğim*” diye cevap veren Varaka yaşlı kadının yüzüne öpücük kondurduktan sonra hızlı bir şekilde, kirlenmesin diye elbisesinin bir kenarından tutarak düğüne gitmek için hareket etmeye başlar.

Eğlence yerine ulaştığında sahneye yönelen Varaka, hemen dans etmeye başlar. Dans ettikçe herkes hayretler içerisinde onu izler. Giydiği elbiseler ve takılar... Aralarında kızın kim olduğunu birbirlerine sorarlar. Kraliçelerden biri olabilir mi? Ya da genel halktan biri mi? Kirâm annesinin kulağına fısıldayarak şöyle diyor: “*Bu, Varakatu'l-Hinnâ’ya benziyor. Şayet evde kalmasını kesin olarak sağlamasaydın, şüphesiz bunun Varaka olduğunu söyledim*”. Annesi, Kirâm’ı azarlayarak: “*Onu evde bırakmış hâlde ve bir haftadan önce bitirmesi mümkün olmayan onca iş varken, O buraya nasıl gelebilir*” diye sorarak konuşmasını sürdürür: “*Sonra, Varaka,*

tahminini doğrulayacak olan ve ancak büyük kişilerin kızlarının alabildiği bu tür elbise ve mücevherleri nereden bulacak? “Allah bilir o hangi sultanın kızıdır”.

Bu esnada sultanın oğlu, bir an gözünü ayırmadan ve pür dikkatle Varaka’yı seyrediyordu. Öyle ki güzelliği onu büyülemiş ve şık giyiminden çok hoşlanmış, uzun süre onun dışında kimseyle ilgilenmemişti. Bu arada aşırı dans etmekten yorulduğuna kanaat getiren Varaka, yaşlı kadının öğüdünü hatırladı ve hızlı bir şekilde eğlence yerini terk ederek çıkış kapısına doğru yürümeğe başlar. Üvey annesi, kızı Kirâm’la beraber toplananlar arasında duruyordu. Orada gözü pür dikkat yüzüne bakan üvey annesinin gözlerine ilişince, yengesinin onu tanımasından korktu. Yengesinin yüzüne bakmaktan sakınarak acele yürürken bu esnada kapı girişinde ayakkabısı düşer. Üvey annesi ve kızı Kirâm’ın eve varmalarından önce, ayakkabısını da bırakarak acele eve döner. Yeni elbiselerini çıkararak eskilerini giyip saçlarını karıştırıp bozduktan sonra yaşlı kadının kefil olup giriştiği işi bitirmek için mutfağa yöneldiğinde, üvey annesinin tam olarak ondan istediği gibi tahılların hepsi öğütülmüş, ayrı kaplara konulmuş ve merdivenlerin de aynı şekilde süpürülmüş olarak görür. Sonra öğütülmüş olandan bir miktar alıp yüzüne, kollarına-bacaklarına ve elbiselerine sürdükten sonra, düğünde olup bitenleri, ihtişamı, tanıdıkları ve arkadaşlarından kimin olup olmadığını, buna benzer onun fark edemediği olayları sormak için üvey annesi ve kızı Kirâm’ın dönüşünü beklemek için acele odasına girer. Kirâm ve annesi, akıllarını çelen genç kızın güzelliğinden zihinleri dehşete düşmüş olarak (eve) gelirler. Varaka, sanki hiç dışarı çıkmamış ve işi bitirmemiş gibi, elinde süpürgesi olduğu hâlde onları karşılar ve onun göremediği düğünün üzüntü ve sevincini, arkadaş ve tanıdıkları sormaya başlar. Üvey annesi şöyle cevap verir: “Şayet gelip de gördüklerimizi görseydin, gözlerine inanamayacaktın”. Varaka heyecanla sorar: “*Ne oldu, ne oldu? Sizden, olup bitenleri bana anlatmanızı rica ediyorum*”. Kirâm konuşmak isteyince annesi sözünü keserek şöyle konuşur: “*Onun kadar güzel olan bir kızın olmadığı, sanki gökten inmiş bir kız. Birden dans sahnesine girdi ve dans etmeye başladı. Orada dans edenler yeri ona bırakıp pür dikkatle dansını seyretmeye başladılar. Güzelliğiyle kalplerini çeldi. Öyle ki sultanın oğlu onu seyretmekten ve pür dikkat yüzüne bakmaktan bir an olsun geri kalmadı*”. Biraz nefes alan üvey anne sanki olayları sıralayarak konuşmasını sürdürür: “*Birden sahneye girdiği gibi, aynı şekilde birden sahneden çıktı. Öyle ki çıkış esnasında ayağıma basıp düşürdüğü ayakkabıyı almadan, yakalanmamak için hızlı bir şekilde döndü. Ona yetişmeye çalışan sultanın oğlunun, ayakkabısını inceleyip elleri arasına alıp öperken şöyle konuştuğunu duydum: “Bu ayakkabı sahibini araştırıp onunla evleneceğim”. Üvey anne, vay şanslı kız! Sultanın oğlu onunla evlenecek”* diyerek konuşmasını bitirdi.

Neredeyse eğlencede yaşadığı sevinçten uçacak olan Varaka, sultanın oğlunun onun hakkında söylediklerini ve onunla evlenmek isteğini işitince hasretle içini çekerek: “*Keşke sizinle gelip bu genç kızı dans ederken seyredebilseydim*” dedikten sonra şaka ile konuşmasını sürdürerek; “*Keşke o genç kız ben olsaydım*” temennisinde

bulunur. Temennisine gülen üvey anne alay ederek : “*Sen ki çobanlıktan gelmesin, o seviyeye seni ne ulaştırabilir? O zaman önem açısından biz ve büyüklerimizin -ancak uzak bir ihtimal olup –o seviyeyi görebilme imkânı yoktur. Öyle ki biz-hayatta kalabilmek için- iç ve dıştan gelen bütün tekmeleri el ve ayaklarla karşılayıp savmaya çalışıyoruz*”.

Sonra ayak parmaklarını tutup eliyle üzerine bastırmaya çalışan üvey anne içini çekerek şöyle söyler: “*Ah ayağım! Genç kız-ayağıma bastığı ayakkabısıyla- az kalsın ayak parmaklarımı kıracaktı*”.

Ertesi gün sultanın oğlu, kasabadaki evleri araştırıp beyaz ayakkabının sahibini bulmak için birkaç koruma ile beraber gezmeye çıkar. Beyaz ayakkabı sahibini araştırarak gördüğü her genç kızın ayakkabısıyla karşılaştırır fakat her defasında ayakkabı kızların ayağına ya dar ya da geniş gelirdi. Tam da umudunu kesip dönüp gideceği sırada, uzaktan yaşlı bir kadın görünür ve köyün kenarında henüz uğramadığı bir evin daha bulunduğunu haber verir. Bu ev, Varaka'nın yaşadığı evinin ta kendisidir. Sultanın oğlu, yanında korumalarıyla işaret edilen eve doğru yönelir. Sultanın oğlunun, Varaka'nın evine geleceği haberi ulaşınca, üvey anne bu ayakkabının Varaka'nın ayak ölçüsüyle aynı olmasından korktuğundan, Varaka'ya evin üst katındaki odada bulunan ocakta gizlenmesini söyler. Kızı Kirâm'ı da, ayakkabıyı ayağına ölçmek için, sultanın oğlunun karşısına çıkarır. Kız ayakkabıyı ayağına giydiğinde ayakkabının küçük geldiği görülür. Sultanın oğlu Kirâm'ın annesine: “*Burada başka kız var mı?* diye sorar. Üvey anne, kekeleyerek evde başka bir kızın yaşamadığını söyler ve Varaka'nın ayakkabıyı denemesine müsaade etmez.

Üvey annenin söylediklerinden şüphelenen Sultanın oğlu, üvey anneden evin odalarını araması için izin ister. Aramalar sonucu bir şey bulunmaz ve tam evi terk edeceği sırada ortaya çıkan yaşlı kadın ona, üst kata çıkmasını ve orada olan odanın da aranmasını söyler. Sultanın Oğlu yanındakilerle beraber üste çıkar. Varaka, onun odaya geldiğini anladığında ayaklarını çıkarmış bir hâlde onu bekler. Onu gören sultanın oğlu ayakkabıyı ayağına ölçerken, yaşlı kadın ve üvey anne olanları uzaktan izliyordu. Ayakkabının ayağına olduğunu gören sultanın oğlu, sevinerek Varaka'yı oradan çıkarır ve onunla evlenmek için babasına götürür. Baba, kızıyla evlenmesini uygun bulur ve düğün günü belirlenir. Sultanın oğlunun eş olarak Varaka'yı seçmesine öfkelenen Kirâm'ın annesi, Varaka'nın yerine kızı Kirâm'ı düğüne nasıl hazırlaması gerektiğini düşünmeye başlar.

Sultanın oğlu, düğün günü hazırlığına ve gelini karşılamak için sarayın süslemesine başlar. Kirâm'ın annesi ise, kızını sultanın oğlu için gerdeğe hazırlayıp, en güzel elbiselerini giydirir ve en güzel takı ve mücevheratla süslerken; Varaka'yı da, kutlamaya gelecek olan misafirler için yemek ve etleri hazırlama işleriyle görevlendirir. Varakatu'l-Hinnâ, üvey annesinin emrine karşı gelmeden istemeyerek de olsa işe girer. Kirâm'ın, sultanın oğlunun evine gitme vakti yaklaşınca; yaşlı kadın, yemekle meşgul olan Varaka'nın yanına gelerek kulağına şöyle fısıldar:

“Kirâm’a git ve ona hazırlamış olduğun yemek çeşitlerini, özelliklerini anlat ve yola çıkmadan önce ihtiyacı olan yemeği yemesi için mutfağa inmesini iste. Onun yemek yediği sırada ise, kendisinin gelin mekânında bekleyebileceğini söyle” diye tembihte bulunur. Varaka, yaşlı kadının istediği gibi Kirâm’a gider ve üzülerek ona der ki: “Ah kardeşim! Tencere ve tabaklardaki eti ve yemekleri bir görseydin lezzetinden parmaklarını yerdin. Şayet tadına bakmadan gidersen çok üzülürsün”. Bu sırada Kirâm’ın canı, Varaka’nın hazırladığı yemekleri çeker ve ağzının suyu akar. Fakat Kirâm’ı, Sultanın oğlu gelipte onu yerinde bulamamaktan ötürü bir endişe alır. Bunun üzerine Varaka, Kirâm’ın korkusunu gidermek için der ki: “Gelinlik için endişelenme. Mutfağa giderek canının istediğini yemeye devam et. Geri dönene kadar senin yerine bu örtünün altında oturacağım”. Kirâm, yüzündeki örtüyü kaldırıp kenara koyar ve acele mutfağa yönelerek et kaplarını aramaya ve içinde ne olduğunu öğrenmek için (ellerini) uzatıp(gezdirmeye) çalışır. Kaplardaki tüm parçaları çıkarıp iştahla tadına bakar. Varaka ise, ortaya çıkan yaşlı kadının yardımıyla en güzel elbiseleri giyer, beraber hazırladıkları en güzel takı ve mücevherlerle süslenir ve Kirâm’ın yerine oturarak saraya gitme vaktini beklemeye başlar.

Sultan tarafından gelini alıp yeni evine götürmek için gelen (kafile) düğün evine ulaştığında, Kirâm’ın annesi, kızıyla vedalaşmak için ona yönelir ve gelinin yüzündeki örtüyü kaldırıp kızı Kirâm’ın yerine Varaka’nın yüzünü görünce dehşete düşer ve öfkeyle Kirâm’ın nerede olduğunu sorar. Varaka üzülmüş gibi cevap verir: “Aç olduğunu hissedip yiyecek için mutfağa gitti ve dönünceye kadar onun yerine oturmamı istedi”. Canı sıkılan üvey anne, kızına şöyle seslenir: “Vah Kirâm, Vah Kirâm! Neredesin vah Kirâm! Annesinin seslenişini duyan Kirâm ona cevap verir: “Tencere ve kaplar arasına(mutfağa) gel”. Kirâm’ı yerine götürmek için mutfağa doğru giden annesi, onu bulmak için mutfağa girdiğinde, onu içi etle dolu olan büyük bir tencereye başını sokmuş ve bir türlü kurtaramamış hâlde görür. Kirâm, elleriyle tencereyi kaldırıp başını çıkarmak isteyişinde, et suyu elbiselerine dökülür. Annesi, boynunun etrafında kalan parçalardan Kirâm’ın başını ortaya çıkarana kadar tencereyi kırmaya çalışır. Kızının elbiselerine ve ziynetine göz atmaya çalışırken bir de ne görsün; elbiseleri kirlenmiş, yüzünün makyajı ve taranmış saçları bozulmuş ve tüm bunları düzeltmeye yetecek kadar çok vakitleri de yoktu. Özellikle, gelinin çıkması ve sultanın evine gitmesi için davulcunun uyarıda bulunması üzerine bir süre sessiz kalan üvey anne, kızının talihsizliğine ağlayarak, Varaka’nın, kızı Kirâm’ın yerine sultanın oğlunun evine gidişini seyretmekten başka bir şey yapamaz. Varaka, sultanın oğlunun evine ulaştığında, kendisi onu karşılar ve saraya kadar ona eşlik eder ve hiçbir şey aralarını bozmadan mutlu bir hayat yaşarlar.

Bir zaman sonra Sultanoğlunun eski eşi Varaka’yı kıskanır ve sihirbaz bir kuaför kadına Varaka’yı kuşa çevirmesi için talimat verir. Kuaför kadın bunun için fırsat kollamaya başlar ve bir gün, saçını yapmak için Varaka’ya gider. Bu sırada muz ağacından yedi tane sihirli dikenini alıp, saçını taranırken Varaka’ya saplar ve Varaka üveyik kuşuna dönüşerek odanın penceresinden uçup evin dışına çıkar.

Her yerde Varaka'yı aramaya başlayan Sultanın oğlu, tüm aramalara rağmen onu bulamayınca, babasını Varaka'yı kaçırmak ve gizlemekle suçlayarak, onu teslim edene kadar atların bağlandığı yere bağlanıp hapsedilmesini emreder. Ertesi gün sultanın oğlunun önceki eşinden olan küçük kızı, âdeti üzerine önünde öküzünü sürerek vadiye doğru gider ve çift sürmeye başlar. Birden yakınındaki bir ağacın üstünden bir Üveyik düşer ve ona seslenerek şöyle söyler: “Ey küçük kız! Yakışıklı baban nasıldır? Kız babasının rahatının yerinde olduğunu ama kendi babasının hapsedildiğini söyler. Bunu duyan üveyik ağlamaya başlar ve ağlamaya devam ettikçe, ağlamasının şiddetinden yağmur yağar. Yağmur sebebiyle çift süremeyen kız, öküzü önüne alarak kasabaya geri döner. Küçük kızın vaktinden daha erken döndüğünü gören sultanın oğlu, bunun sebebini sorar. Kız vadide aşırı yağmurdan ötürü çift süremediğini söyler. Bunu duyan sultanın oğlu, durumu garipseyerek döner.

Diğer gün âdeti üzere çift sürmek için her gün olduğu gibi öküzünü alıp çift sürmeye başlayacakken, birden üveyiğin ağaçtan düştüğünü görerek yanına gider. Üveyik bir gün önceki sorularını yineler. Küçük kız da aynı cevapları tekrarlar. Üveyik yine ağlamaya başlar ve ağlamasının şiddetinden yine yağmur yağar. Çift süremeyen kız, öküzü önüne alarak kasabaya geri döner. Sultanın oğlu, erken dönmesinin sırrını tekrar sorunca, kızı “*Vadide yağın şiddetli yağmur çift sürmemi engelledi*” diye cevabını yineler.

Babası kızarak *nasıl olur, vadide yağmur yağar da burada yağmaz diye hayret ediyorum?* der. Bunun üzerine kız, babasına başından geçenleri anlatmaya başlar.

Üveyiğin durumuna şaşırın sultanın oğlu, işin hakikatini öğrenmek için ertesi gün vadiye kızıyla beraber gitmeye karar verir. Sultanın oğlu, erkenden uyanır ve kızıyla yola çıkar. Vadiye ulaştıklarında küçük kızla üveyik arasındaki konuşma tekrarlanır ve ağlamaya başlayan üveyik sebebiyle yağmur yağmaya başlar. Yağmur sebebiyle çift süremeyen kız, eve dönmek istemesine rağmen, babası yağmurun altında çift sürmesine devam etmesini emreder. Kendisi ise bir kayanın arkasına saklanarak, kuşu gözetlemeye başlar. Bir müddet sonra üveyik kayanın arkasında birisinin olduğunu fark ederek oraya doğru uçar. Sultanın oğlunun yanına sokulan üveyik kafasını sultanoğluna dayar. Bu sırada sultanoğlu kuşun kafasında birkaç diken görür ve hepsini tek tek çıkarmaya başlar. Son dikenini de çıkarttığından aniden Varaka'yı, aslına dönmüş olarak karşısında bulur. Varaka'ya kavuştuğu için çok sevinen sultanoğlu, kızını ve onu alıp beraber saraya doğru yürürken, Varaka ona tüm bunları sultanoğlunun ilk eşinin kendisine yaptığı sihir neticesinde bu hâllere düştüğünü anlatır. Saraya ulaştıklarında Sultanoğlu kuaförün saraydan kovulmasını emreder. İlk eşini de boşayan sultanoğlu, Varaka'nın babasını serbest bırakır ve Varaka ile beraber mutluluk ve huzur içerisinde yaşarlar.